

BILJKA DOMAĆIN: SUNCOKRET

TEMA: VAŽNOST PLODOREDA I ZNAČAJ NJEGOVOG POŠTOVANJA U PREDSTOJEĆOJ PROIZVODNJI SUNCOKRETA

U TOKU SU RADOVI U POLJU KOJI SE ODOSE NA PRIPREMU ZEMLJIŠTA ZA SETVU JARIH USEVA S TIM ŠTO JE SETVA ŠEĆERNE REPE VEĆ ZAPOČELA.

NA PODRUČJU VOJVODINE, PROIZVODNJA SUNCOKRETA SPADA MEĐU PET NAJZNAČAJNIJIH RATARSKIH PROIZVODNJI S TIM ŠTO JE PRIMETNA TENDENCIJA PORASTA POVRŠINA POD OVOM ULJARICOM.

U PROIZVODNJI SUNCOKRETA SE U NAŠIM USLOVIMA SVAKE GODINE JAVLJAJU PATOGENI I ŠTETOČINE KOJI MOGU OGRANIČITI I PRINOS I KVALITET PROIZVODA, A KOJI SE DUGI NIZ GODINA ODRŽAVAJU U ZEMLJIŠTU. TO SU PROUZROKOVAČ PLAMENJAČE SUNCOKRETA, PROUZROKOVAČ BELE TRULEŽI I MNOGE DRUGE GLJIVE PROUZROKOVAČI BOLESTI. SVI OVI ŠTETNI ORGANIZMI TJ. NJIHOVI ORGANI ILI STADIJUMI RAZVOJA ZA PREZIMLJAVANJE, ZADRŽAVAJU VITALNOST U ZEMLJIŠTU DUŽI NIZ GODINA I U POVOLJNIM USLOVIMA SE AKTIVIRAJU I MOGU NANETI ZNAČAJNE GUBITKE TOKOM VEGETACIJE.

U PROIZVODNJI SVIH BILJNIH VRSTA VAŽNO JE POŠTOVATI SMENU USEVA, KAO OSNOVNOG PRAVILA DOBRE POLJOPRIVREDNE PRAKSE. POSLEDNIH GODINA, U NAŠIM BILJNIM PROIZVODNJAMA, PRISUTNO JE NEPRIDRŽAVANJE OVOG PRINCIPA, ŠTO DOVODI DO TRENUTNIH GUBITAKA PRINOSA, ALI I DUGOGODIŠNJIH POSLEDICA PO BILJNU PROIZVODNJU. UČESTALA SETVA I NEPOŠTOVANJE PLODOREDA, DOVODE DO PODIZANJA INFektivNOG MATERIJALA ŠTETNIH ORGANIZAMA U ZEMLJIŠTU, ŠTO OTEŽAVA KONTROLU NAD NJIMA. OVAJ NEGATIVNI EFEKAT NEPOŠTOVANJA PLODOREDA JE NAROČITO IZRAŽEN U PROIZVODNJI ŠEĆERNE REPE I SUNCOKRETA.

A USPEŠNA ZAŠTITA OD ŠTETNIH ORGANIZAMA NIJE MOGUĆA SAMO PRIMENOM PESTICIDA. PRIMENA HEMIJSKIH MERA KONTROLE TREBA DA JE SAMO KRAJNJA ILI KOREKTIVNA MERA, A PRE TOGA BI TREBALO SPROVESTI SVE PREVENTIVNE MERE KOJE NAM STOJE NA RASPOLAGANJU. OD TIH PREVENTIVNIH MERA, KLJUČNA JE PRAVILNA PLODOSMENA USEVA TJ. PRAVILAN PLODORED.

PREPORUKA: S OBZIROM DA SETVA SUNCOKRETA TEK PREDSTOJI, SADA JE VEOMA VAŽNO NAPRAVITI DOBAR ODABIR PARCELA I IZVRŠITI SETVU U NEZARAŽENA ZEMLJIŠTA. U PROIZVODNJI SUNCOKRETA SE PREPORUČUJE **PETOPOLJNI PLODORED**. OVOM MEROM UTIČE SE KAKO NA SMANJENJE INFektivNOG POTENCIJALA ŠTETNIH ORGANIZAMA U OVOJ GODINI TAKO I NA OČUVANJE ZEMLJIŠNOG RESURSA ZA NAREDNI PERIOD.

SLIKA 1. SIMPTOM PLAMENJAČE SUNCOKRETA

SLIKA 2. SIMPTOM PLAMENJAČE SUNCOKRETA

SLIKA 3. SIMPTOM MRKE PEGAVOSTI SUNCOKRETA

SLIKA 4. SIMPTOM BELE TRULEŽI NA STABLU

SLIKA 5. SIMPTOMI BELE TRULEŽI NA STABLU BILJAKA SUNCOKRETA

SLIKA 6. SIMPTOM BELE TRULEŽI NA PRIZEMNOM DELU STABLA

SLIKA 7. SKLEROCIJE (PREZIMLJUJUĆI ORGANI) PROUZROKOVAČA BELE TRULEŽI